

Sygn. akt VIII GC 234/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Protokolant: Patrycja Predko

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2014 r. na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w S.

przeciwko Bankowi (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Banku (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w S. kwotę 123996,19 zł (sto dwadzieścia trzy tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt sześć złotych i dziewiętnaście groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 12 sierpnia 2013 roku,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9817 zł (dziewięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt VIII GC 234/14

UZASADNIENIE

Powód Syndyk Masy Upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w S. wniósł o zasądzenie od Banku (...) Spółki akcyjnej w W. kwoty 123.996,19 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 1.396,70 zł od dnia 15.07.2013 r. i od kwoty 122.599,49 zł od dnia 17.07.2013 r. wraz z kosztami procesu. Kwoty wskazanej w pozwie powód dochodził tytułem zwrotu nienależnego świadczenia, pobranego przez pozwanego z rachunku bankowego powoda.

W uzasadnieniu powód wskazał, że zawarł z pozwanym dwie umowy: o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz o świadczenie usług (...). Pozwany wypowiedział umowę o świadczenie usług, a następnie, po ogłoszeniu upadłości powoda, pobrał wszystkie środki pieniężne z rachunku powoda. Powód, powołując się na treść art. 61, 75, 77 i 112 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz stanowisko judykatury podniósł, że wierzytelność o wypłatę środków z rachunku bankowego stanowi masę upadłości i środki pobrane przez pozwanego powinny zostać zwrócone.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwany wskazał, że na podstawie art. 93 ust. p.u.i n., potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze

nie nastąpił. Ponadto zastosowanie znajdują w tym zakresie przepisy kodeksu cywilnego, określające przesłanki potrącenia. W ocenie pozwanego, nie zaistniały również określone w art. 94 i 95 ustawy okoliczności wyłączające dopuszczalność potrącenia, zaś bank złożył oświadczenie o potrąceniu w terminie określonym w art. 96 ustawy.

Pozwany podniósł, że powoływany przez powoda przepis art. 61 ustawy, wprowadza jedynie pewną ogólną zasadę, która doznaje licznych wyjątków. Art. 112 ustawy nie może być naruszony poprzez potrącenie, bowiem przepis ten stanowi, że umowa rachunku bankowego trawa nadal po ogłoszeniu upadłości. Nawiązując do podnoszonego przez powoda naruszenia przez pozwanego art. 77 ustawy, pozwany wskazał, że przepis ten dotyczy podejmowania przez upadłego czynności prawnych, podczas, gdy w niniejszej sprawie potrącenie zostało dokonane poprzez oświadczenie złożone powodowi. Powołane przez powoda orzeczenia nie są w ocenie pozwanego trafne, gdyż zostały wydane w odmiennym stanie faktycznym. Odnośnie zaś stanowiska powoda dotyczącego braku możliwości zastosowania przepisów o zgłoszeniu wierzytelności w następstwie potrącenia pozwany wskazał, że art. 236 ustawy nie jest sprzeczny z przepisami o potrąceniu wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, gdyż przepisy te stanowią – w szczególności art. 96 – że oświadczenie woli o potrąceniu jest zgłaszane najpóźniej w zgłoszeniu wierzytelności.

W konsekwencji pozwany stwierdził, że na powodzie spoczywał obowiązek prowadzenia dowodów na okoliczność, że pozwany nie miał prawa zaspokajać swoich wierzytelności poprzez potrącenie. Pozwany powołał dowody na okoliczność, że posiadał wymagalną wierzytelność nadającą się do potrącenia, a zatem powód, który nie przeprowadził postępowania dowodowego mającego wykazać zasadność powództwa, przyznał korzystne dla pozwanego okoliczności faktyczne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 września 2010 r. pozwany Bank (...) spółka akcyjna w W., I (...) Centrum (...) w S. zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowę o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz świadczenie usług związanych z tymi rachunkami. Zgodnie z § 1 ust. 3 umowy, bank zobowiązał się do przechowywania środków pieniężnych na zasadach wynikających z umowy i zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz do wykonywania na zlecenie klienta rozliczeń krajowych i zagranicznych. W myśl § 7 ust. 1 umowy, powód udzielił Bankowi nieodwołalnego pełnomocnictwa do obciążenia prowadzonych na jego rzecz rachunków kwotami swoich zobowiązań z tytułu umowy oraz prowadzonego na jego rzecz rachunku bieżącego kwotą pozwalającą na pokrycie złożonej przez klienta dyspozycji wypłaty z rachunku płacowego, zgodnie z § 33 regulaminu.

Wraz z zawarciem umowy, na podstawie załącznika nr 1, przyznano (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. numer rachunku bankowego w PLN (...).

Bezsporne, a nadto dowód: umowa o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz świadczenie usług związanych z tymi rachunkami z dnia 30.09.2010 r. wraz z załącznikiem nr 1, k. 11 – 22.

W dniu 18 kwietnia 2011 r. pozwany Bank (...) spółka akcyjna w W. zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. – nazywaną w treści umowy dostawcą - umowę o świadczenie usług (...), na mocy której bank zobowiązał się do świadczenia usług (...) w oparciu o regulamin usług (...) dla klientów korporacyjnych (§ 2 ust. 1 umowy). Strony ustaliły, że przedmiotem umowy jest usługa finansowania polegająca na wykupie przez bank wierzytelności dostawcy wobec odbiorcy, z prawem regresu do dostawcy. Na mocy umowy wierzytelności miały być przelewane przez dostawcę na rzecz banku w rozumieniu art. 509 - 518 k.c. (§ 3 ust. 1 pkt 1 umowy). Zgodnie z umową, odbiorcą były podmioty, w stosunku do których nabywał wierzytelności przysługujące dostawcy.

Ponadto, przedmiot umowy stanowiły czynności dodatkowe banku, polegające na: rejestrowaniu faktur w systemach bankowych i technicznej obsłudze dyspozycji finansowania faktur, administracji wierzytelnościami, rozliczaniu spłat wpływających na rachunek do spłaty, ocenie transakcji i przyznaniu limitów finansowania, administrowaniu limitem, prowadzeniu rachunku do spłat, udostępnianiu danych o wierzytelnościach w postaci raportów elektronicznych (§ 11

ust. 1 w zw. z § 3 ust. 1 pkt 2 umowy). Zgodnie z umową, za czynności dodatkowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2 bank pobierał prowizję operacyjną i inne opłaty i prowizje, określone w umowie, powiększone o 23% Vat (§ 3 ust. 3 umowy).

Bezsporne, a nadto dowód: umowa o świadczenie usług (...) z dnia 18.04.2014r. wraz z załącznikami, k. 23 – 39.

Pismem z dnia 11 stycznia 2013 r. Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wypowiedział z dniem 11 stycznia 2013 r. umowę o świadczenie usług (...) dla klientów korporacyjnych z uwagi na zagrożenie objęciem postępowaniem upadłościowym. W związku z wypowiedzeniem umowy ze skutkiem natychmiastowym, bank zobowiązał (...) sp. z o.o. do natychmiastowej spłaty wszelkich wierzytelności banku wynikających z umowy, wymieniając łączną wartość kwot finansowanych pozostających do spłaty - 5.374.673,75 zł, łączną kwotę odsetek z tytułu opóźnienia w uregulowaniu wierzytelności - 19.153,69 zł, prowizję od zaangażowania za okres od 11.11.2012 r. do 10.01.2013 r. - 574,12 zł. Pozwany wezwał (...) sp. z o.o. do zapłaty łącznej kwoty 5.394.401,56 zł w terminie do 18 stycznia 2013 r.

Bezsporne, a nadto dowód: pismo pozwanego z dnia 11.01.2013 r., k. 48.

Postanowieniem wydanym w dniu 22 maja 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie ogłosił upadłość (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., obejmującą likwidację majątku dłużnika.

Bezsporne, a nadto dowód: postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 22.05.2013 r., k. 49 - 50.

Na dzień 22 maja 2013 r. wierzytelności pozwanego wobec powoda wyniosły kwotę 5.636.455,03 zł, na którą składały się: należność główna w kwocie 5.374.673,75 zł oraz odsetki ustawowe od wystawionych faktur w kwocie 261.514,30 zł.

Bezsporne, a nadto dowód: wyciąg z ksiąg Banku (...) S.A. wg stanu na dzień 22 maja 2013 r., k. 107 – 110

Pismem z dnia 16 lipca 2013 r. pozwany poinformował syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w S., że na podstawie art. 93 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze dokonał w dniu 15 lipca 2013 r. potrącenia wierzytelności banku wobec (...) Sp. z o.o. z tytułu prowadzenia rachunków w kwocie 1.396,70 zł z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. wobec banku z tytułu umowy o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz świadczenie usług związanych z tymi rachunkami w kwocie 124.476,19 zł. Ponadto bank poinformował, że w dniu 215 lipca 2013 r., wobec braku wypowiedzenia umowy o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz świadczenie usług związanych z tymi rachunkami, zostały również pobrane naliczone opłaty za prowadzenie tego rachunku za okres od 31 maja 2013 r. do 29 czerwca 2013 r. w kwocie 480 zł.

Pismem z dnia 17 lipca 2013 r. pozwany poinformował syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w S., że na podstawie art. 93 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze dokonał w dniu 17 lipca 2013 r. potrącenia wierzytelności banku wobec (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy eFinancing z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. wobec banku z tytułu umowy o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz o świadczenie usług związanych z tymi rachunkami w kwocie 122.599,49 zł.

W pismach z dnia 16 i 17 lipca 2013 r. Bank wskazał, że na jego wierzytelność w kwocie 5.636.455,03 zł na dzień 22 maja 2013 r. składa się należność główna w wysokości 5.374.673,75 zł, odsetki ustawowe od należności głównej w kwocie 261.514,30 zł oraz prowizja od zaangażowania od niewykorzystanych środków z tytułu limitu postawionego przez bank do dyspozycji dłużnika w kwocie 266,98 zł. Ponadto, w piśmie z dnia 16 lipca 2013 r. bank wskazał, że na wierzytelność banku składa się również należność z tytułu umowy o prowadzenie rachunków w kwocie 1.396,70 zł, w tym niezapłacone opłaty za okres od 28.12.2012 r. do 30.04.2013 r.

Bezsporne, a nadto dowód: pismo pozwanego z dnia 16.07.2013 r., k. 58 – 59;

pismo pozwanego z dnia 17.07.2013 r., k. 60.

Pismem z dnia 23 lipca 2013 r. Bank (...) S.A. zgłosił swoją wierzytelność w postępowaniu upadłościowym (...) sp. z o.o. w S. w łącznej kwocie 5.637.851,73 zł. Wskazał, że jego wierzytelność wynika z umowy o świadczenie usług (...) w kwocie 5.636.455,03 zł oraz umowy o prowadzenie rachunków bankowych w kwocie 1.396,70 zł, w tym niezapłacone opłaty za okres od 28.12.2012 r. do 30.04.2013 r. Z tytułu świadczenia usług (...) bank wskazał, że posiada następujące należności: należność główna w wysokości 5.374.673,75 zł, odsetki ustawowe za okres roku przed datą ogłoszenia upadłości liczone od należności głównej w kwocie 261.514,30 zł oraz prowizja od zaangażowania w wysokości 0,95 % p.a. od niewykorzystanych środków z tytułu limitu postawionego przez bank do dyspozycji dłużnika w kwocie 266,98 zł naliczona za okres od 11.11.2012 r. do 18.12.2012 r., powiększona o 23% VAT.

W zgłoszeniu wierzytelności bank wskazał, że oświadczeniem z dnia 16 lipca 2013 Bank dokonał potrącenia wymagalnej wierzytelności (...) wobec (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy o prowadzenie rachunków w kwocie 11.396,70 PLN z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. wobec (...) z tytułu Umowy o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz o świadczenie usług związanych z tymi rachunkami z dnia 30 września 2010 r. w kwocie 124.476,19 zł. Ponadto bank wskazał również, że oświadczeniem z dnia 17 lipca 2013 r. Bank dokonał potrącenia wymagalnej wierzytelności (...) wobec (...) z tytułu umowy eFinancing z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. wobec (...) z tytułu umowy o prowadzenie rachunków bankowych dla klientów korporacyjnych oraz o świadczenie usług związanych z tymi rachunkami z dnia 30 września 2010 w kwocie 122.599,49 zł. Jednocześnie wskazał, że bank pobrał opłaty za prowadzenie rachunku w kwocie 480 zł.

W konsekwencji bank stwierdził, że skutek potrącenia dokonanego w drodze obu oświadczeń wierzytelności (...) umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej, wobec powyższego wierzytelność (...) wynosi 5.513.375,50 zł.

Bezsporne, a nadto dowód: zgłoszenie wierzytelności w dnia 23.07.2013 r., k. 61 –66.

Pismem z dnia 5 sierpnia 2013 r. działający w imieniu Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w S. wezwał bank do zapłaty kwoty 122.599,49 zł w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania wskazując, że na podstawie art. 112 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze środki pieniężne upadłego znajdujące się na rachunkach bankowych upadłego wchodzi do masy upadłości i wyłącznym dysponentem z dniem ogłoszenia upadłości staje się syndyk.

Kolejnym pismem do zapłaty z tej samej daty, bank został wezwany do zapłaty kwoty 1.396,70 zł w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania.

Bezsporne a nadto wezwanie do zapłaty z dnia 5.08.2013 r., k. 67;

wezwanie do zapłaty z dnia 5.08.2013 r., k. 68.

Pismami z dnia 22 sierpnia 2013 r. stanowiącymi odpowiedź na wezwanie zapłaty kwoty 122.599,49 zł oraz kwoty 1.396,70 zł bank wskazał, że zostały spełnione warunki określone w art. 93 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze i bank miał prawo dokonać potrącenia, podnosząc jednocześnie, że art. 112 tej ustawy nie znajdzie zastosowania.

Dowód pismo pozwanego z dnia 22.08.2013 r., k. 119 – 120;

pismo pozwanego z dnia 22.08.2013 r., k. 121.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w całości.

W niniejszej sprawie stan faktyczny był niesporny a spór koncentrował się czy potrącenie wierzytelności z umowy rachunku bankowego dokonane przez pozwanego bank w dniu 16 lipca 2013 roku oraz w dniu 17 lipca 2013 roku okazały się skuteczne. Niespornie powoda oraz pozwany bank łączyły umowy rachunku bankowego opisane w pozwie, oraz wobec powoda ogłoszono upadłość likwidacyjną z dniem 22 maja 2013 roku. Syndyk Masy upadłości stanął na stanowisku, że w świetle regulacji przepisów prawa upadłościowego i naprawczego potrącenie zostało dokonane w

sposób sprzeczny z regulacjami ustawy, gdyż zgodnie z normą art. 112 prawa upadłościowego i naprawczego ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na umowy rachunku bankowego. Strona pozwana utrzymywała, przeprowadzając wykładnię przepisów prawa upadłościowego i naprawczego, iż dokonane potrącenie jest dopuszczalne na gruncie przepisów prawa a tym samym pozew nie jest zasadny.

Na wstępie należy wskazać, że potrącenie zgodnie z normą art. 93 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił. Jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie przedmiotem potrącenia mogą być tylko wierzytelności istniejące w chwili ogłoszenia upadłości. Potrącenie nie może więc dotyczyć wierzytelności przyszłych, np. wierzytelności pod warunkiem zawieszającym lub ograniczonych terminem początkowym.

Przepis art. 93 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego ustanawia zasadę dopuszczalności potrącenia wzajemnych wierzytelności upadłego i jego wierzyciela w postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego, a art. 94 oraz 95 czynią odstępstwa od tej zasady. Poza tym do potrącenia dokonanego po ogłoszeniu upadłości stosuje się przepisy art. 498-505 k.c. Potrącenie jest więc dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełnione są przesłanki określone w prawie cywilnym (zob. L. Stępiak, glosa do wyr. SN z dnia 15 grudnia 1994 r., I CRN 149/94, OSP 1996, z. 4, poz. 84). W orzecznictwie przyjęto, że szczególne przepisy o potrąceniu w postępowaniu upadłościowym stosuje się jedynie do potrącenia między wierzytelnością w stosunku do upadłego a wierzytelnością upadłego, która wchodzi w skład masy upadłości. Jeżeli zaś potrącenie dotyczy wierzytelności upadłego, która nie należy do masy upadłości (zob. art. 63-67), to odbywa się ono na zasadach ogólnych, tj. zgodnie z art. 498-505 k.c. (wyr. SN z dnia 15 grudnia 1994 r., I CRN 149/94, OSP 1996, z. 4, poz. 84, z glosami F. Zedlera i L. Stępiaka tamże). Przytoczone zapatrywanie wyrażone zostało przez Sąd Najwyższy w odniesieniu do stanu faktycznego, w którym potrącenie zostało dokonane jeszcze przed ogłoszeniem upadłości, a więc w chwili ogłoszenia upadłości wzajemna wierzytelność upadłego (ściślej dłużnika) już nie istniała i z tego względu nie została (i nie mogła zostać) objęta masą upadłości. W takim przypadku do potrącenia dokonanego przed ogłoszeniem upadłości nie mają zastosowania modyfikacje płynące z przepisów prawa upadłościowego.

Jak słusznie zwrócono uwagę w piśmiennictwie, przepisy o potrąceniu w postępowaniu upadłościowym nie mają zastosowania do tych wierzytelności przysługujących upadłemu, które w ogóle nie wchodzi do masy upadłości (S. G., s. 353). Potrącenie w odniesieniu do takich wierzytelności odbywa się na zasadach ogólnych.

W realiach niniejszej sprawy zasadnie w ocenie Sądu Okręgowego strona powodowa wywodzi, że zgłoszone przez pozwaną po ogłoszeniu upadłości wierzytelności do potrącenia dotyczą masy upadłości, zatem potrącenie nie może być dokonane w trybie art. 93 prawa upadłościowego i naprawczego.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na normą art. 61 prawa upadłościowego i naprawczego. Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, która służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego. W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty w toku postępowania upadłościowego z wyłączeniem składników, o których mowa w art. 62 i następnych prawa upadłościowego i naprawczego. Termin "majątek" ma w prawie polskim dwa znaczenia: szersze, obejmujące zarówno aktywa, jak i pasywa, oraz węższe, obejmujące tylko aktywa. Z uwagi na charakter masy upadłości, która ma służyć zaspokojeniu wierzycieli, przyjmuje się, że w jej skład wchodzi tylko aktywa upadłego. Trafnie zatem powód wskazuje w pozwie, że za masę upadłości, która służy zaspokojeniu wierzytelności upadłego należy uznać nie tylko środki pieniężne, rzeczy i prawa będące w posiadaniu upadłego, ale również wierzytelności o wypłatę środków zgromadzonych na rachunku bankowym upadłego.

Zgodnie z treścią art. 112 prawa upadłościowego i naprawczego ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na umowy rachunku bankowego, umowy rachunku papierów wartościowych lub umowy o prowadzenie rachunku zbiorczego upadłego. Umowa rachunku bankowego unormowana jest w art. 49-68 prawa bankowego, art. 725-733 kodeksu cywilnego. Z art. 725 kodeksu cywilnego wynika, że umowa rachunku bankowego polega na tym, iż bank zobowiązuje

się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych. Jak wynika z art. 112 ust. 2 prawa upadłościowego i naprawczego umowy rachunku bankowego zawarte przed ogłoszeniem upadłości pozostają w mocy. Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach bankowych upadłego wchodzi jednak do masy upadłości i wyłącznym dysponentem z dniem ogłoszenia upadłości staje się syndyk jako zarządca masy. Z tego punktu widzenia istotne znaczenie ma jak najszybsze wykonanie przez syndyka obowiązku zawiadomienia banków, z którymi upadły zawarł umowy rachunku bankowego o ogłoszeniu upadłości (art. 176 ust. 3). Utrzymanie w mocy umów rachunku bankowego oznacza, że rozliczenia pieniężne syndyka mogą być dokonywane w ramach istniejących umów rachunku bankowego, zaś rozwiązanie lub wypowiedzenie umów rachunku bankowego po ogłoszeniu upadłości odbywa się na zasadach ogólnych.

Jak wskazano wcześniej wierzytelność o wypłatę środków zgromadzonych na rachunku weszła bowiem w skład masy upadłości, a wszelkie czynności zobowiązujące i rozporządzające w odniesieniu do masy upadłości może skutecznie podejmować tylko syndyk. Upadły nie ma prawa zarządu, korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości (art. 75 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego), a jego czynności prawne dotyczące mienia wchodzącego do masy upadłości, wobec którego utracił prawo zarządu, są nieważne, o czym stanowi norma art. 77 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego.

Przyjęcie odmiennej oceny co do dopuszczalności wykonania po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej poleceń przelewu (do czego sprowadza się dokonane potrącenie), godziłoby w istotę upadłości likwidacyjnej. Po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej majątek upadłego niezwłocznie obejmuje syndyk, zarządza nim, zabezpiecza go przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabránieniem go przez osoby postronne i przystępuje do jego likwidacji (art. 173 prawa upadłościowego i naprawczego oraz do zaspokojenia wierzycieli upadłego w kolejności wyznaczonej przez ustawodawcę. Wykonywanie po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej jakichkolwiek dyspozycji co do środków zgromadzonych rachunku bankowym upadłego pozostaje w sprzeczności z art. 75 ust. 1 p.u.n. oraz art. 236 i art. 342 u.p.n.

Skoro zatem pobrane przez pozwaną z rachunku bankowego środki w świetle normy art. 61, 75 ust. 1 oraz art. 77 prawa upadłościowego i naprawczego stanowią czynność niedopuszczalną, zaś złożone oświadczenia o potrąceniu nie wywołały skutków prawnych, należy uznać, że pobrane przez pozwaną kwoty stanowią świadczenie nienależne.

Biorąc powyższe pod uwagę wyczerpana została dyspozycja normy 410 § 2 k.c, zatem pozwana jest obowiązana do zwrotu do masy upadłości kwoty pobranej w łącznej wysokości 123996,19 złotych. O odsetkach orzeczono na podstawie normy art. 455 k.c. od wezwania do zapłaty. Wezwanie do zapłaty zostało wystosowane przez powoda w dniu 5 sierpnia 2013 roku. Biorąc pod uwagę konieczny obrót pocztowy oraz zakreślony w wezwaniu do zapłaty termin ustawowe odsetki za zwłokę zasądzone od dnia 12 sierpnia 2013 roku.

Oddalono powództwo w punkcie II wyroku w części zasądzenia ustawowych odsetek za zwłokę od dat wskazanych w pozwie. Zobowiązaniem bezterminowym do którego zastosowanie mają reguły określone w art. 455 kc. jest zobowiązanie z tytułu nienależnego świadczenia (wyrok SN z dnia 3 kwietnia 1998 r., III CKN 436/97, OSNC 2001, nr 3, poz. 36; wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CK 461/2003, niepubl.). Przekształcenie zobowiązania do zapłaty odszkodowania w zobowiązanie terminowe następuje dopiero w wyniku wezwania dłużnika przez wierzyciela do spełnienia świadczenia.

Konsekwencją przegrania procesu przez pozwaną była konieczność obciążenia go kosztami procesu stosownie do treści art. 98 k.p.c. Na zasądzoną w punkcie III wyroku kwotę 9817 złotych składają się koszty zastępstwa procesowego pozwanego w wysokości określonej w § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych- Dz. U. Nr 163 poz. 1349 z późniejszymi zmianami, uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa, oraz uiszczona opłata od pozwu w kwocie 6200 złotych.